

KÖTLULEIÐANGUR 1955

Bráðabirgðaskýrsla.

11. júlí 1955

KÖTLULEI DANGUR 11955.

Bráðabirgðaskýrsla.

Hér verður aðeins stuttlega gerð grein fyrir störfum leiðangursins, sem vann að þykktarmælingum á Mýrdalsjökli í júnímánuði '55.

Heildarskýrsla verður að bíða þar til unnið hefur verið að fullu úr þykktarmælingunum.

Haldið var frá Reykjavík laugardaginn 18. júní '55 kl.19.

Pátttakendur:

Jón Eyþórsson

Sigurður Þórarinsson

Guðmundur Jónasson

Jean Martin

Sigurjón Rist, sem var fararstjóri.

Ekið var austur að Sólheimakoti og gist þar um nóttina.

Daginn eftir haldið svo til jöklus milli Lokalands og Húsár, með snjóbíl Guðmundar Jónassonar R-345 og skriðbíl Jöklarannsóknarfél. Jökul I.

Þarna er órfið leið og brött og var hún löguð á stöku stað.

Um miðnætti voru tjöld reist á jöklinum í skarðinu milli Sólheimajöklus og Kötlujöklus (1345 m.y.s.) Leiðangurið hafði þækistöð sína þarna meðan dvalið var á jöklinum.

Þykkt jöklusins var mældi á 8 stöðum á Kötlusvæði og einum stað norður á Melifellsjökli. Samkvæmt lausl. útreikningi reyndist þykktin 400-600 m.

Grafið var niður á ryklag frá síðasta sumri og reyndist snjólagið árið 1954 9,6 m hjá tjaldbúðunum.

Aðfaranótt laugardags 25., júní hélt S. Þórarinsson niður af jöklínúm, en fjórmerningarnir héldu mælingunum áfram í two daga og komu með snjóhílinn og skriðbílinn niður að Sólheimakoti, mánudaginn 27. júní og haldið var samdægurs til Reykjavíkur.

Nokkru áður en leiðangursmenn fóru af jöklí, barst þeim frétt í gegnum Vestmannaeyjarradio, að hlaup hefði orðið úr Kötlujökli að kvöldi 25. júní. Vegna dimmviðris á jöklí urðu leiðangursmenn ekki varir við neina röskun á hájöklínúm.

S. Þórarinsson var þá kominn austur til Víkur og var reiðubúinn, að tilstilli sýslumanns, Jóns Kjartanssonar, að kanna hlaupsvæðið úr flugvél strax og veður leyfði.

Mánudaginn 27. júní flaug Sigurður ásamt P. Hannessyni, rektor, í flugvél B. Pálssonar, yfir hlaupsvæðið og sáu þeir að tvær sigskálar höfðu myndast í Kötlusvæðinu í Mýrdalsjökli, mjög nálægt mælistöðum leiðangursins.

Bótt Kötluleiðangrinum væri í raun og veru lokið er komið var til Reykjavíkur mánudagskvöldið 27. júní, læt ég engu að síður fylgja hér með niðurstöður þeirra athugana er ég gerði á hlaupinu.

Reykjavík, 11. júlí 1955

Til hr. Jóns Eyþórssonar,

formanns Jöklarannsóknarfélags Íslands

Reykjavík.

Ferð á Mýrdalsjökul
4. júní Kl. 18 til 5. júní Kl. 24 - 1955

Lagt upp frá Heiði. Veður bjart, vestan átt.
 Þátttakendur, auk míni þeir Ragnar Þorsteinsson, bóndi Höfðabrekku og Sigurjón Böðvarsson frá Bólstað, sem hr. sýslum. Jón Kjartansson, útvegaði mér til ferðarinnar.

Haldið var upp Koltungur og lagt þar á jökulinn og gengið eftir strikinu 354° misvísandi og komið á jökulhrygginn austan við hábungur nálægt 1400-1450 m. y. s.

Hæðarmælir S.P. í fetum sýndi þar kl. $3^{\text{h}} 05'$ (5. júní) 4645 (29,92) og kl. $4^{\text{h}} 10'$ 4676 fet. Þarna var gerð staðarákvörðun:

A	V	Staður
$298^{\circ} 07'$	$89^{\circ} 44' 45''$	Eyjafjallajökull
$8^{\circ} 24' 40''$	$90^{\circ} 20' 40''$	Varða á Austur.Í.
$6^{\circ} 30'$	$91^{\circ} 58'$	Vesturmörk ketilssigs
$16^{\circ} 12' 30'$	$92^{\circ} 12' 30''$	Austurmörk - " -
$41^{\circ} 29'$	$91^{\circ} 29'$	Eystir Kötlukollur
$40^{\circ} 09'$	$92^{\circ} 09'$	Steinn í E.-Kötluk.
$54^{\circ} 52'$	$91^{\circ} 55'$	Norðurh. Einhyrnings
$75^{\circ} 43'$	$93^{\circ} 37'$	Sandfell
$93^{\circ} 31'$	$93^{\circ} 22' S$	Rjúpnafell
$20^{\circ} 30'$		Ytri-Kötlukollur
$23^{\circ} 36'$		N-réttvísandi

Haldið norður af hrygnum, komið að Point 5, áfram haldið yfir sléttuna, en þá tók að hvessa af austri með snjókomu.

Klönglast niður í Ketilssigið. Komst þangað kl. 7³⁰.

Farið í böndum yfir ferlegar sprungur. Hæð af vesturbrún 98 m.

Í botni gjárinnar var hringlaga sléttu með 150 m þvermál. Vatn stóð í öllum sprungum en ekki reyndist unnt að koma hitamæli nokkuð niður í þær, sökum þess hve hlykkjóttar þær voru og skástæðar. Hér var um að ræða grunn vatn í jöklinum.

Aðal sigdældin er 150 m í botninn eins og áður er lýst, þá kemur Keilusigið með 10^{48} halla., og 53 m hækjun p.e.a.s. radiusaukning 280 m, hæð 53 m því næst 97 m radiusaukning hækjun 17 m, þá loks 71 radiusaukning, 10 m hækjun. Meðaldýpið er 80 m. Rúmmál þessarar sigdældar er $25 \times 10^6 \text{ m}^3$. NNV við hana er annað ketilsig, óverulegt, nálægt $2 \times 10^6 \text{ m}^3$ og loks tel ég að rúmmál sprungna, sem á að leggjast við heildarrúmmálið, sé nálægt $1 \times 10^6 \text{ m}^3$ p.e.a.s. heildar rúmmál vatnsins sem flætt hefur burtu er $28 \times 10^6 \text{ m}^3$.

Veður var mjög slæmt, suðaustan bylur, rigning og slydda á víxl og snérist svo til vestanáttar og aldrei rofaði til síðustu 18 tímana, sem við vorum á jöklinum. Heim komum við eftir 30 klst. göngu.

RAFORKUMÁLASTJÓRI

Jökkulhlaup úr Myrdalsjökli

25/6 kl. 20 til 26/6 kl. 18. 1955.

8/7 '55 S. Rist/P

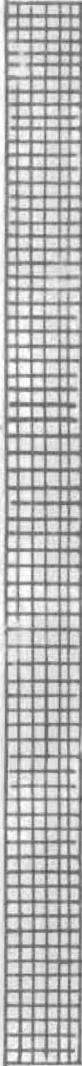
Tnr. 66

B3 - Ym.

Fnr 2823.

28 milj. m³

Ketilsig i
Myrdalsjökli

20 milj. m³

Múlakvisl

7.7 milj. m³

Skálm

